

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์

นายณัฐนารถ อาภาศิริผล : การคุ้มครองสิทธิของบุคคลอันเนื่องมาจากคำสั่งทางปกครองที่ออกโดย
องค์การปกครองคณะสงฆ์. (Protection of Individual Rights against administrative acts issued by The
Buddhist Order) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ธงทอง จันทรางศุ, อ. ที่ปรึกษาร่วม : พระศรีปริยัติโมลี,
108 หน้า. ISBN 974-17-0340-6

องค์การปกครองคณะสงฆ์ไทยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประกอบไปด้วย สมเด็จพระสังฆราช มหาเถรสมาคม
และพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะต่างๆ ตามลำดับชั้นจนถึงระดับเจ้าอาวาส เป็นองค์กรที่มีอำนาจปกครอง โดยมี
พระราชบัญญัติคณะสงฆ์และกฎหมายลำดับรองต่างๆ ให้อำนาจในการออกคำสั่งประเภทต่างๆอย่างสอดคล้อง
กับพระธรรมวินัยและพระพุทธบัญญัติ แต่ในการใช้อำนาจปกครองของคณะสงฆ์ มีกฎเกณฑ์ควบคุมการใช้
อำนาจที่ต่างไป ซึ่งบางครั้งก็มีความกำกวมหรือมีปัญหาว่ามีการกระทบสิทธิส่วนบุคคลหรือไม่ ประกอบกับในปัจจุบันได้มีการจัดตั้ง
ศาลปกครองขึ้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งศึกษากระบวนการในการคุ้มครองสิทธิของบุคคลจากการใช้อำนาจทาง
ปกครองขององค์การปกครองคณะสงฆ์ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นการคุ้มครองโดยกระบวนการภายในและภายใน
นอกคณะสงฆ์

ผลการศึกษาพบว่า ยังมีข้อบกพร่อง โดยกระบวนการคุ้มครองภายในคณะสงฆ์ยังขาดกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน
ที่ให้สิทธิแก่พระภิกษุและฆราวาสที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งทางปกครองของคณะสงฆ์ ในการโต้แย้งคัดค้าน
คำสั่งเหล่านั้น ในส่วนของกระบวนการคุ้มครองภายนอก วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เน้นไปที่การศึกษาขอบเขตอำนาจ
ของศาลปกครอง ซึ่งก็พบว่ายังไม่มีมีการกำหนดขอบอำนาจให้ชัดเจนว่า ศาลปกครองจะมีอำนาจตรวจสอบการใช้
อำนาจปกครองของคณะสงฆ์ได้แค่ไหนเพียงไร

ผู้เขียนจึงได้เสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข โดยในส่วนของกระบวนการภายในนั้น เสนอให้ มีการ
บัญญัติกฎเกณฑ์ที่เป็นหลักทั่วไปเกี่ยวกับการโต้แย้งคัดค้านคำสั่งทางปกครองของคณะสงฆ์ สำหรับศาลปกครอง
ผู้เขียนได้วิเคราะห์ขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่ควรจะเป็นของศาลปกครองในการตรวจสอบการใช้อำนาจปกครองของ
คณะสงฆ์ และเสนอให้มีการกำหนดเป็นบรรทัดฐานของศาลปกครอง ในการรับพิจารณาคดีที่เกิดจากการใช้
อำนาจปกครองของคณะสงฆ์ต่อไป